

Становище

на доц.д-р Михаил Николов Проданов
Бургаски свободен университет, Център по хуманитарни науки,
Член на жури, съгласно заповед на Ректора на БСУ-Бургас, №УМО-
64/05.12.17г.

Конкурс за заемане на академична длъжност „Професор”
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление: 3.2. Психология (Педагогическа и
възрастова психология)
Конкурсът е обявен от БСУ, Център по хуманитарни науки –
ДВ,бр.83/17.10.2017г.

1. Данни за конкурса.

В конкурса участва само един кандидат – доц. д-р Йонка Стефанова Балтаджиева. Съгласно писмо №9300478/20.12.2017г. на Зам.ректора по НИД и МС на БСУ – проф.д-р Милен Балтов, кандидатът отговаря на изискванията за участие в конкурса. Според представената от кандидата информация може да се констатира, че са спазени всички формални изисквания на чл.29,ал.1 от Закона за РАС в Република България, както и на чл.59 от Правилника на за развитието на академичния състав в БСУ.

2. Релевантни биографични данни за кандидата.

Висшето си образование доц.д-р Йонка Балтаджиева завършва през 1977г. в СУ „Св.Кл.Охридски”, Философски факултет, специалност „Психология”. Става един от първите доктори по психология в гр.Бургас с решение на ВАК-СНС по психология през 1990г. През 2001г. придобива академичната длъжност „доцент” по педагогическа и възрастова психология – професионалното направление на настоящия конкурс.

Професионалната дейност на кандидата извън академичната общност е консистентна и отразява консолидирана психологична идентичност, защото доц.Балтаджиева винаги е оставала вярна на практическата психология, като е обогатявала и надграждала своята професионална компетентност: в периода 1977-1992г. работи като психолог в психологичната транспортна лаборатория – гр.Бургас към Министерството на транспорта. Две години е заемала позицията на ръководител на лабораторията; от 1992 до 1995г. е главен експерт и ръководител на сектор „Психологично подпомагане” в Регионалната служба по заетостта – гр.Бургас. Именно в този етап от професионалното си развитие доц.Балтаджиева успява да защити докторската си научно-образователна степен. От 1995г. датира началото на академичната кариера на кандидата.

3. Преподавателска дейност на кандидата.

Преподавателската дейност на кандидата е също така последователна и целенасочена. В годините между 1995 и 2007г. е част от преподавателите и ръководството на Университет „Проф.д-р Ас.Златаров” – Бургас. Започва като асистент и гл.асистент, а през 2001г. е „доцент” във Факултета по обществени науки, катедра „Педагогика и психология”. В периода 2002-2004г. заема позицията на декан на Факултета по обществени науки, а между 2004 и 2007г. е зам.ректор по качеството и акредитацията на университета. Освен лекционните курсове по педагогическа и възрастова психология в специалности на ОКС-бакалавър и ОКС-магистър, впечатляваща е активността на доц.Балтаджиева в административната сфера и научно-изследователската дейност, индикатор за което е участието ѝ в редица международни, национални и регионални научни форуми. Не може да не се отбележи, че същевременно тя преподава и в Шуменския университет „Св.К.Преславски”, в същото научно направление(2002-2007г.).

От 2007г. досега доц.Балтаджиева е „доцент” в Центъра по хуманитарни науки на Бургаски свободен университет. През годините е заемала различни административни позиции – програмен координатор на програмния съвет по „Социални дейности”, програмен координатор на програмния съвет по „Психология” и зам.декан на ЦХН (към момента).

В обема на преподаване на кандидата попадат учебни дисциплини както в бакалавърски специалности, така и в магистърски програми. От предоставените документи се вижда, че кандидатът води лекционни курсове по три дисциплини в ОКС-бакалавър и две – в ОКС-магистър към специалност „Психология”. Това са „Увод в психологията”, „Психология на развитието в детска и юношеска възраст”, „Психология на общуването” (ОКС-бакалавър, специалност „Психология”), „Психодиагностика на детското развитие” и „Проективни техники за диагностика”(ОКС-магистър, специалност „Психология”). Освен разработените учебни програми по тези дисциплини, доц.Балтаджиева е автор и на едноименни електронни курсове в електронния университет на БСУ. Към посочените по-горе 5 електронни курса, трябва да се добавят още два, които са предназначени и за студенти извън специалност „Психология” – „Корпоративен имидж” и „Лидерски поведенчески стратегии”.

Доц.Балтаджиева е преподавател, който не се дистанцира от студентите и отделя време извън лекционните курсове за научно ръководство и консултиране на най-любознателните от тях. Посочени в приложените документи са научни ръководства на 11 дипломанти, успешно защитили своите дипломни работи в периода 2015-2017г. – всички от магистърски програми. В този контекст трябва да се разглеждат и 13 студенти, които са получили ценни научни консултации във връзка с участието им в национални студентски конференции (2013-2017г.).

Важно е да се отбележи, че доц.Балтаджиева е ръководител на лабораторията за психологични и социални изследвания в БСУ. Чрез тази лаборатория се организират допълнителни обучения за студентите. Кандидатът е разработила и два обучителни модула – „Проективни техники за изследване на деца”(по този модул вече е проведено обучение на студенти от специалност „Психология” – б.м.) и „Социално-педагогическа психология” – модул в рамките на проекта „Създаване на система за кариерно израстване на преподавателите в БСУ и на система за повишаване и надграждане на квалификацията им”.

Като обобщение, професионалната кариера и преподавателският опит на доц.Балтаджиева са в синхрон с предметната научна област на обявения конкурс. В досегашната си дейност кандидатът се е доказала като преподавател и администратор с неоспорими качества и ефективно делово поведение.

3. Научно-изследователска дейност на кандидата.

Научната продукция на кандидата е в достатъчен обем – 1 монография, 1 учебник, 2 публикации в учебни помагала, 2 студии, 28 статии и 12 научни доклади. Всички тези предоставени материали са публикувани след 2001г., т.е. след придобиването на академичната длъжност „доцент”.

Монографията „Аз-концепция в подрастваща възраст – структура и съдържание(експериментално проучване)(2017) има общ обем от 139 страници и е рецензирана от проф.дпсн Иван Димитров и доц.д-р Диана Циркова. В монографията е направен теоретичен обзор на научните подходи за дефиниране на конструктите „Аз-концепция”, „Аз-образ”, самооценка и идентичност. Предложена е операционализация в контекста на структурно-йерархичния когнитивен подход към тези концепти. Представено е изследване и описателен(дескриптивен) анализ на данните от значителна извадка, включваща три възрастови групи: на 9-10г. деца, на 13-14г. подрастващи и на 18-20г. младежи. Използвана е версия на дискурсивния метод „Кой съм Аз?(20 определения)” на М.Kuhn и Т.МсPartland. Очертани са някои специфики на Аз-концепцията и нейното развитие в тези възрасти, както и диференциални различия по пол. Известен дефицит в монографията е липсата на изследване върху възможните ефекти на Аз-концепцията и взаимовръзките ѝ с други психични структури и поведения във възрастов план. Но авторката подчертава, че изследването ѝ има ориентировъчен характер за тенденциите и структурата на Аз-образа при описаните по-горе възрастови групи. Вероятно, в бъдещите проучвания на кандидата ще бъдат разширени проекциите на Аз-концепцията върху по-голям спектър от психологични феномени.

Учебникът „Психология на развитието в детска и в юношеска възраст(теоретични аспекти)”(2017) е в обем от 192 страници. Рецензиран е от доц.д-р Ирена Левкова. Той е полезно помагало не само за студентите от бакалавърски и магистърски програми по психология, но и за специалисти от сферата на образованието, за консултанти и терапевти на деца и подрастващи. Без да претендира за всеобхватност, в него са изложени базисни теории за психичното развитие. Отделено е специално внимание(в третата глава на учебника) на социално-психологичните фактори за развитието и формирането на личността във всички аспекти на човешката дейност, с акцент върху учебната дейност и интелектуалното развитие.

Кандидатът има две публикации в учебни помагала – „Диагностика на интелекта.Тестове за изследване на интелигентността”(2013) и „Психологическа характеристика на разновъзрастова група в детската градина”(2002), както и 2 студии – „Аз-концепция, теоретични и експериментални измерения на конструкта” и „Влияние на локализацията на контрола върху мотивацията за учене при ученици в подрастваща възраст”(в съавторство). Научните доклади са 12. Тематиката им е свързана с Аз-концепцията в юношеска възраст, изследване на интелигентността, междуличностните отношения в начална училищна възраст, педагогическите конфликти, мотивацията за учене при подрастващите, обучението на университетски преподаватели, квалификация и продължаващо образование на работещите в социалните институции. Представените в документите към конкурса 28 статии са публикувани основно в български издания, а 2 от тях – в руско научно издание(„Образовательные ресурсы и технологии”). Тематиката на статиите е доминирана от Аз-концепцията, социалната идентичност и самоконтрола(в 13 публикации), но има и значително разнообразие на разглежданите проблеми – агресивното поведение и конфликтите в училищна възраст, академичната мотивация и нагласи на студентите, консултирането в сферата на социалните дейности и лидерството. Като цяло, областта на научно-изследователските търсения на доц.Балтаджиева се покрива с проблематиката на възрастовата и педагогическата психология.

4. Препоръка.

Бих си позволил да препоръчам на кандидата в перспектива да поеме научното ръководство на докторанти в направлението на педагогическата и възрастовата психология. По този начин, натрупаният професионален, преподавателски и научно-изследователски опит и компетентности в психологическата наука на доц.Балтаджиева ще намери приложение в бъдещите проучвания в областта на педагогическата и възрастовата психология и ще допринесе за създаването и развитието на академични

кадри в региона, както и за изграждането на специалисти с експертни умения в тези сфери.

5. Заключение.

Формалните изисквания за участие на доц.д-р Йонка Стефанова Балтаджиева в конкурса за академичната длъжност „професор” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки” и професионално направление 3.2. „Психология(Педагогическа и възрастова психология)” са спазени, а научно-изследователската дейност на кандидата е релевантна на заявената проблематика. Считам, че с цялостната си професионална, преподавателска, административно-мениджърска и научно-изследователска дейност, кандидатът е доказала, че притежава необходимите компетенции и покрива напълно стандартите за „професор”. Затова предлагам на уважаемото научно жури кандидатурата да бъде одобрена и гласувам за това доц.д-р Йонка Стефанова Балтаджиева да заеме академичната длъжност „професор” в посоченото професионално направление.

15.01.2018г.

изготвил становището:

(доц.д-р Михаил Проданов)